

republicart Manifesto

Gerald Raunig

[07/08_2002]

republicart

„Učinkovit pojam postmodernog republikanizma moći će se odrediti samo *au milieu*, na temelju proživljenog iskustva globalnog mnoštva (multitude).“ (Michael Hardt/Antonio Negri)

Republika nema za cilj reformu neke državne forme, iznalaženje mogućnosti za spas krizom zahvaćene nacionalne države odnosno za njezinu transformaciju u jednu ili više superdržava. U žarištu naših istraživanja su konkretna iskustva nereprezentacijskih oblika prakse, konstitutivne aktivnosti prije svega unutar pokreta protiv ekonomske globalizacije. Umjetnost *res publica*-e ne treba pritom implicirati, da ćemo revolucionarno romantičarskim pathosom slaviti osnivanje neke nove globalne zajednice. Riječ je o eksperimentalnim oblicima organizacije, koji se razvijaju u malom okružju i uglavnom u prekarnim i vremenski ograničenim situacijama, koje iskušavaju nove oblike samoorganizacije i njezinog ulančavanja s drugim eksperimentima. „Organizacijska funkcija“ umjetnosti (Walter Benjamin) sama sebi stvara nove prostore u susjednim, uzajamno se preklapajućim zonama političkog aktivizma i teorijske produkcije.

republicart

„To što doživljavamo, je jedna politizacija koja je daleko radikalnija od svake do sada nam poznate, jer tendira tomu da potpuno ukine razliku između javnoga i privatnoga - ne u smislu prodora jedinstvenog javnog prostora u privatno, nego u smislu umnožavanja radikalno novih i različitih političkih prostora.“ (Ernesto Laclau/Chantal Mouffe)

Javnost nije niti apriorna supstancija niti nepromjenjivi teren. Ono odlučujuće nije zahtjev za javnošću, pa niti samo predodžba jedne jedine javnosti (bilo da je riječ o ekskluzivnoj varijanti javnosti za privilegirane slojeve, bilo da se radi o sveobuhvatnoj metajavnosti), nego permanentno konstituiranje pluralnih javnosti koje odgovaraju mnogim aspektima mnoštva (multitude): mnogobrojnost javnosti ne u statičkom smislu, nego u smislu pokretnih proizvoda artikulacijske i emancipacijske prakse.

U takvim prostornovremenskim situacijama ono različito biva dovedeno u odnos s različitim i stvara se pretpostavka da različite pozicije stupe u uzajamnu razmjenu. Granice takvih prostora su porozne, a oni sami niti su ekskluzivno isključujući, niti inkluzivno ujednačavajući.

Nije dakle riječ o konsenzualnoj identitarizaciji javnosti, nego o njezinom konfliktnom otvaranju. Nije riječ o homogeniziranju i totalnoj transparentnosti, nego o konfliktu u permanentnosti, o stalno novom pregovaranju između različitih pozicija. Publika kao potrošačko voajeristička figura ovdje je nezamisliva, recepciji spaktakla suprotstavlja se proizvodnja singularnih događaja, a „javnoj osobi“ pluralizacija načina subjektiviranja.

republicart

Public Art je doživjela svoj boom već početkom devedesetih godina u raznolikim vrstama igara. Participacijska praksa, Community Arts, New Genre Public Art, komunikacijska gerila, konkretna intervencija, aktivizam, itd., donijeli su sa sobom jedno pomicanje umjetničkih interesa od pitanja spoznaje na socijalne i političke aktivnosti. Umjesto objekata u prvi plan stupili su vremenski ograničeni projekti, umjesto pojedinačnih umjetnica i umjetnika Communities, umjesto konzumacije umjetnosti participacija.

Od sredine devedesetih umnažaju se kritički glasovi koji kritiziraju te političko umjetničke prakse predbacujući im da djeluju depolitizirajuće odnosno da reformistički potpomažu probijanje novih oblika

neoliberalne ekspanzije. Kao argument, između ostaloga se navodi: dvojbena funkcija projekata u procesima Gentrificationa ili u prikrivanju razgradnje struktura socijalne države, zloupotreba u vidu sredstva turističke reklame, a u korist unapređenja imagea grada, instrumentalizacija razlika kroz koje se artikuliraju marginalne teme i grupe, povratak „umjetničkog oca“ kroz stražnja vrata. Kao djelomični aspekt i efekt tog kriticističkog vala u umjetničkom je mainstreamu došlo do zamjetnog backlasha, povlačenja u stare prostore, povratka pitanjima spoznaje i recepcijskog iskustva.

Danas se međutim mogu zamijetiti znakovi novog obrata. Ono što je nedostajalo praksama devedesetih, čini se da je prisutno u novoj situaciji. Riječ je prije svega o postavljanju u jedan veći kontekst, o povezivanju sa socijalnim pokretima. U svezi s heterogenim formama kritike ekonomske globalizacije izgleda da se najavljuje transformacija starih oblika intervencionističke umjetnosti i pojava novih praksi. Jasno se ocrtava nova tendencija: umjetnost ponovo nastoji postati javnom u kontekstu političkih pokreta. Uokolo tematskih područja odnosno aktivističkog ulančavanja globalizacije, postojećeg režima granica i migracije razvijaju se novi oblici prakse koji dovode do toga da „revolucionarni strojevi, strojevi umjetnosti i analitički strojevi naizmjenično postaju jedni drugima sastavni dijelovi i kotači.“ (Gilles Deleuze/Félix Guattari)

Prijevod: Boris Buden